

02340217861327
RPW/2631/2026 P
MRiRW 2026-01-14

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

DOK-KS-III.1511.1.6.2025

Wrocław, dnia 8 stycznia 2026 r.

Pan
Stefan Krajewski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

Przekazanie petycji do podmiotu właściwego

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz.870), przekazuję petycję Jacka Nowaka - emerytowanego profesora Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie w sprawie wyłączenia spod przepisów prawa nowego GMO.

Uzasadnienie

W dniu 6 grudnia 2025 r., na adres mailowy Marszałka Województwa Dolnośląskiego wpłynęło pismo Jacka Nowaka - emerytowanego profesora Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie tytułowane jako list-petycja w sprawie wystąpienia do władz państwowych o podjęcie przez Rząd Polski działań mających na celu wyłączenie spod przepisów prawa nowego GMO.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 ww. przepisów, przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczącego się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Ww. zadania nie należą do kompetencji Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Z up. Marszałka Województwa Dolnośląskiego
Sekretarz Województwa
Maciej Sznel
/podpis elektroniczny/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2070613.5780107.6297834
Nazwa dokumentu	Przekazanie petycji do podmiotu właściwego.pdf
Tytuł dokumentu	Przekazanie petycji do podmiotu właściwego
Sygnatura dokumentu	DOK-KS-III.1511.1.6.2025
Data dokumentu	2026-01-08
Skrót dokumentu	A03E16FD862DB0C788E0F9E293FD6312CCA3EED0
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2026-01-08 13:54:41
Podpisane przez	Maciej Sznal Sekretarz Województwa
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3 130 3 3

Data wydruku: 2026-01-08

Autor wydruku: Bugara Zofia (Główny Specjalista)

Zofia Bugara

Od: Magdalena Dziuba
Wysłano: poniedziałek, 8 grudnia 2025 08:43
Do: Justyna Niepsuj
Temat: FW: [Zewnętrzny e-mail] List-petycja
Załączniki: List-petycja1 em. prof. dr. J. Nowaka do Marszałka Województwa dolnośląskiego.doc

MDSW

From: Jacek Nowak <jn88@interia.pl>
Sent: Saturday, December 6, 2025 5:08 PM
To: Marszałek Województwa Dolnośląskiego <Marszalek@dolnyslask.pl>
Subject: [Zewnętrzny e-mail] List-petycja

Pan Paweł Gancarz

Marszałek Województwa Dolnośląskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
e-mail: umwd@dolnyslask.pl

Szanowny Panie Marszałku,

Mój list-petycję w interesie publicznym do Pana Marszałka załączam do niniejszego maila.

Z poważaniem,

Dr Jacek J. Nowak, emerytowany profesor Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie

Pan Paweł Gancarz
Marszałek Województwa Dolnośląskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
e-mail: umwd@dolnyslask.pl

Dotyczy: prośba o interwencję Pana Marszałka u władz państwowych w celu sprzeciwienia się przez rząd Polski oraz europosłów wyjęciu spod przepisów prawa o GMO (czyli sprzeciwieniu się tzw. deregulacji) nowych GMO, jakimi są tzw. rośliny NGT.

Szanowny Panie Marszałku,

Jestem naukowcem. Od parudziesięciu lat zajmuję się m. in. tematyką bezpieczeństwa żywnościowego i jego zagrożeniami, zwłaszcza ze strony GMO. Znam wszystkie publikacje naukowe, materiały i dokumenty, cytowane w niniejszym liście-petycji. Znam znacznie więcej publikacji i innych wiarygodnych dokumentów z tego obszaru. Wyłania się z tych źródeł obraz świata specjalistów branży biotechnologicznej i biznesu bez odpowiedzialności za skutki upowszechniania GMO, jakimi są rośliny NGT.

Dlatego proszę i oczekuję od Pana Marszałka interwencji u władz państwowych polegającej na wystosowaniu wniosku, aby rząd Polski oraz europosłowie – działając w interesie obywateli Polski - sprzeciwili się wyjęciu spod przepisów prawa o GMO (czyli tzw. deregulacji) nowych GMO, jakimi są tzw. rośliny NGT.

Rośliny NGT – na mocy swej istoty i wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE (wyrok TSUE z 18 lipca 2018 w sprawie C-528/16) – **stanowią GMO** i podlegają pod aktualne prawo o GMO (<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=204387&pageIndex=0&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=11879428>).

Te rośliny NGT (nowe GMO) mają być w większości uznane za równoważne roślinom konwencjonalnym i wprowadzone do środowiska rolniczego i żywności krajów członkowskich UE na mocy procedowanego aktualnie rozporządzenia o roślinach NGT (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5076-2025-INIT/en/pdf>).

Po cichu, bez informowania o tym opinii publicznej, przygotowuje się z pomocą omawianego rozporządzenia o roślinach NGT:

- 1) zamach na bezpieczeństwo żywnościowe Polski i pozostałych krajów członkowskich UE, przejęcie przez obce korporacje łańcuchów pokarmowych, a zwłaszcza podstawowego bogactwa narodowego, jakimi są rodzime odmiany roślin uprawnych, najlepiej dostosowane do naszych warunków glebowo-klimatycznych, a które są podstawą bezpieczeństwa żywnościowego kraju,
- 2) zagrożenie bezpieczeństwa żywności czyli zagrożenie dla zdrowia jej konsumentów (jakby nie dość było zagrożeń ze strony przemysłu spożywczego, jak to dokumentują badania jakości żywności przedstawiane przez, np. prof. G. Cichosz, <https://www.youtube.com/watch?v=lcLIDiXZiFE&t=105s>),
- 3) pozbawienie nas, wszystkich obywateli, prawa wyboru żywności,
- 4) zagrożenie całych ekosystemów.

Jeśli przyjdzie Panu na myśl lub jakiś doradca zasugeruje, że to są problemy, którymi powinny się zająć władze państwa, to

- a) ma Pan rację, tyle że władze państwa w tym przypadku wydają się działać w interesie międzynarodowych korporacji, zamiast w interesie swoich obywateli,
- b) dla mieszkańców Pana województwa, obywateli, dla których dobra winien Pan działać. sprawy zdrowia i bezpieczeństwa żywności są jednymi z najważniejszych i w końcu się o te sprawy upomną.

Taka deklaracja WOLI Pana Marszałka, o jaką wnioskuję, będzie wyraźnym sygnałem poparcia dla zdrowia wyborców i dobrego rolnictwa Polski, oraz **jasną informacją dla władz krajowych i europosłów**, jakie decyzje powinni podjąć w sprawie roślin NGT, czyli nowych GMO.

Proszę również o deklarację woli/uchwałę, że terytorium województwa jest „STREFĄ WOLNĄ OD roślin NGT”, podobnie jak dawniej wprowadzono STREFĘ WOLNĄ OD GMO.

Proszę, aby Pan nie zwlekał, gdy mówimy o tak poważnych zagrożeniach, jak wyżej, dla mieszkańców zarówno tego województwa, jak i całej Polski.

To właśnie pod naciskiem władz samorządów terytorialnych i uchwał wszystkich 16. Sejmików Województw, ustanawiających terytoria poszczególnych województw wolne od upraw GMO, przygotowano i uchwalono w 2006 roku ustawę o GMO, chroniącą polskie rolnictwo i polskich konsumentów przed uprawami GMO w Polsce.

Ale ta ustawa nie uchroni nas przed nowymi GMO – roślinami NGT - dlatego konieczne są działania opisane powyżej.

Uzasadnienie

Ad 1.

Bezpieczeństwo żywnościowe Polski, jak i każdego kraju – czyli bezpieczeństwo żywnościowe nas, wszystkich obywateli - **tworzone jest głównie przez rodzimych rolników dbających od pokoleń o utrzymanie dobrej jakości gleb oraz bioróżnorodności rodzimych odmian roślin uprawnych**, najlepiej dostosowanych do warunków glebowo-klimatycznych oraz hodowanych ras zwierzęcych.

Obecnie bezpieczeństwo żywnościowe Polski jest zapewnione przez polskich rolników, także rolników z Pana województwa, przez istnienie niezdegradowanych rodzimych gleb i bogatą bioróżnorodność rodzimych odmian roślin.

Co więcej, **bezpieczeństwa żywnościowego nie da się na dłużej zapewnić w drodze importu żywności**. Specjaliści wiedzą, że gleby na świecie ulegają (poza niewielkimi regionami) systematycznej degradacji. Ten smutny fakt wykazał szczególnie wciąż aktualny raport ONZ-towskiej organizacji FAO z 2014 r. (ukrywany przed opinią publiczną) oceniający, że jeśli nadal będzie taka degradacja gleb, to **decydująca o plonach wierzchnia warstwa gleb zniknie w skali światowej w ciągu około dwóch pokoleń** (www.scientificamerican.com/article/only-60-years-of-farming-left-if-soil-degradation-continues/).

Z drugiej strony, polska żywność, bazująca na polskich odmianach roślin uprawnych, jest uważana za znakomitą i jest poszukiwana w świecie.

Z tego powodu stanowi ona – dopóki pozostaje jej wytwarzanie w rękach polskich rolników i przetwórców żywności - zagrożenie dla zagranicznego agrobiznesu.

Jednym z głównych sposobów wielkiego agrobiznesu na usunięcie takiego zagrożenia swojego biznesu jest opracowywanie patentowalnych, genetycznie modyfikowanych odmian roślin uprawnych (GMO, a takimi są rośliny NGT) i upowszechnianie ich upraw oraz przejmowanie przedsiębiorstw nasiennych. Oznacza to przejście kontroli nad uprawami opatentowanych roślin. Tym mocniejsze przejście kontroli, gdyż GM rośliny, jak to w

przyrodzie, krzyżują się z odmianami roślin nie-GMO. **A taka krzyżówka z rośliną nie-GMO uważana jest za GMO i prawa do niej zyskuje właściciel patentu na dane GMO...**

A jeśli pozwoli się na uprawy patentowanych roślin NGT - nowych GMO - w kraju z wysoce konkurencyjną żywnością, takim jak Polska, to w jakiś czas potem rodzime odmiany (i gatunki) roślin spokrewnionych z wprowadzoną odmianą GMO staną się - przez przekrzyżowanie - także GMO. W rezultacie, prawa do nich przejmą właściciele patentów (obce korporacje) na GMO, a większość dotychczasowych nabywców nie kupi już takiej żywności. Bo większość konsumentów nie chce żywności GMO na swoim talerzu.

Najnowsze badanie opinii publicznej w Danii wykazało, „że 82% Duńczyków uważa, iż UE powinna zaprzestać działań zmierzających do deregulacji GMO i utrzymać obecne surowe przepisy w celu ochrony bezpieczeństwa żywności, środowiska i prawa konsumentów do wyboru.” (<https://www.gmwatch.org/en/106-news/latest-news/20608-poll-82-of-danes-oppose-gmo-deregulation-at-odds-with-government-position>). Warto zauważyć, że duńskie społeczeństwo jest znacznie lepiej poinformowane o zagrożeniach ze strony nowych GMO niż społeczeństwo polskie.

Ad 2.

Zwolennicy uwolnienia do środowiska rolniczego i naszej żywności roślin NGT zasypują polityków, ludzi biznesu i innych nieodpowiedzialnymi deklaracjami o ich bezpieczeństwie i wspianiałych własnościach. Odpowiedzialni naukowcy bowiem stanowczo twierdzą, że to mity (www.doprawdy.info/2023/09/fakty-mity/). **Zwłaszcza rośliny NGT nie zostały przetestowane pod kątem, ani bezpieczeństwa dla zdrowia, ani bezpieczeństwa dla środowiska.** Na to potrzeba wielu lat...

Tymczasem nauce wiadomo – czego nie ujawnia się decydentom i opinii publicznej – że genetyczne modyfikacje (zwłaszcza dokonywane nowymi technikami genomowymi – NGT) z reguły pociągają za sobą nieoczekiwane i zwykle niepożądane mutacje w różnych częściach zmienianego genomu.

Z doświadczeń praktycznych już wiadomo, że **te mutacje prowadzą do zmienionej biochemii rośliny, co może skutkować produkcją toksyn lub alergenów lub niepożądanymi zmianami zestawu składników odżywczych** (Prof. Michael Antoniou, genetyk i toksykolog, <https://gmwatch.org/en/main-menu/news-menu-title/archive/111-2024/20479-crispr-gene-editing-cause-large-scale-genetic-damage-while-correcting-mutant-genes>).

Ad 3.

To rozporządzenie pozbawia mnie, Pana, wszystkich obywateli, prawa wyboru. To tylko kwestia czasu, kiedy rośliny NGT – nowe GMO – jak to rośliny, przekrzyżują się z rodzimymi odmianami roślin, a więc te krzyżówki także staną się GMO. I nie będzie już możliwości wyboru pomiędzy żywnością nie-GMO a żywnością z GMO...

Ad 4.

Nauce wiadomo, że genetyczne modyfikacje mogą prowadzić do nieoczekiwanego uaktywnienia lub „uśpienia” pewnych genów.

Co więcej, nauce wiadomo też od 2022 r., że zmiany w pojedynczych genach (tzw. „keystone genes” – „genach kluczowych”) mogą zagrozić całym ekosystemom oraz że nauka nie wie, które geny, w jakich warunkach można uznać za „geny kluczowe” (www.science.org/doi/10.1126/science.abf2232).

Czy można się stąd dziwić, że wielu uczonych przestrzega przed zagrożeniami ze strony genetycznych modyfikacji organizmów dokonywanych w sytuacji niewiedzy, nie tylko do jakich niepożądanych mutacji mogą one doprowadzić. I to w sytuacji zwłaszcza nieznamośności funkcji wszystkich genów zmienianego organizmu, np. nieznamośności funkcji ok. 60 000 genów (dwa-trzy razy więcej niż genów kodujących białka u człowieka)

jęczmienia... Twierdzi się często, że „Rozszyfrowano cały ludzki genom, który zawiera około 20 000–25 000 genów kodujących białka”. Niestety, to słowo „rozszyfrowano” oznacza tu głównie, że poznano uszeregowanie par zasad w sekwencji tworzącej nasze DNA... A znajomość funkcji genów kodujących białka ogranicza się do skromniutkiego 1-2% ludzkiego genomu (<https://pap-mediroom.pl/nauka-i-technologie/badania-polskiej-uczzonej-maja-wyjasnic-role-niekodujacego-mrna-czesc-tzw-ciemnej>).

Szerzej i głębiej zagrożenia ze strony NGT dla ekosystemów przedstawia raport grupy ekspertów „New Genomic Techniques” Ecological Society of Germany, Austria and Switzerland (GFÖ), największego w Europie naukowego towarzystwa ekologicznego (https://gfoe.org/sites/default/files/ngt_gfoe_final.pdf).

Wnioski, jakie się stąd nasuwają, najlepiej chyba wyraził laureat medycznej nagrody Nobla, George Wald:

„Inżynieria genetyczna stanowi chyba najpoważniejszy problem etyczny w historii nauki. (...) Podążanie drogą inżynierii genetycznej (bez całkowitej wiedzy o jej skutkach) jest nie tylko niemądre lecz wręcz niebezpieczne. W ten sposób mogą powstać zupełnie nowe choroby zwierząt i roślin, nowe źródła raka i nieznane wcześniej epidemie” (cały cytat i jego źródło w artykule:

https://www.researchgate.net/publication/313558966_Uwalnianie_GMO_do_srodowiska_rolniczego_i_zywnosci_a_bezpieczenstwo_zywnosciowe).

Po piąte, warto, by Pan też wiedział, że **podczas procesu legislacyjnego rozporządzenia o roślinach NGT nastąpiło naruszenie zasad dobrej administracji oraz praw obywateli Unii Europejskiej**. Zostało to udokumentowane i opublikowane przez Stowarzyszenie Polska Wolna od GMO w:

- 1) formalnym wniosku do Komisji Europejskiej (<https://www.polskawolnaodgmo.org/2025/08/09/wniosek-do-komisji-europejskiej/>) oraz
- 2) formalnej skardze do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich (po przedłużającym się braku odpowiedzi KE na przesłany wniosek) popartej „stanowczym i formalnym żądaniem natychmiastowego zawieszenia dalszych prac legislacyjnych, dopóki i o ile wszystkie podniesione zarzuty nie zostaną w pełni i transparentnie wyjaśnione” (<https://www.polskawolnaodgmo.org/2025/09/30/w-obronie-przed-roslinami-ngt-nowymi-gmo/>).

Każdy z pięciu powyższych powodów jest wystarczającym, by sprzeciwić się tym nowym przepisom prawa.

Szersze uzasadnienie, jak i więcej powodów do sprzeciwu wobec wyjęcia roślin NGT spod prawa o GMO, czyli narzuceniu nam nowych GMO poprzez omawiane rozporządzenie, przedstawiają opracowania naukowe lub opublikowane stanowiska setek organizacji i naukowców, alarmujących o tych zagrożeniach (o których cicho w polskich mediach), które można znaleźć, np. na stronach:

- *Scientific Critique of Leopoldina and Easac Statements on Genome Edited Plants in The EU* z kwietnia 2021, wspólna publikacja Zarządów European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility (ENSSER) i Critical Scientists Switzerland (CSS) (<https://ensser.org/wp-content/uploads/2021/04/Greens-EFA-GMO-Study-1.pdf>),
- *Open letter: European Commission's biased road to deregulation of new GMOs* z 04.10.2022 podpisany przez 40 organizacji (<https://friendsoftheearth.eu/wp-content/uploads/2022/10/221004-Letter-NGT-Consultation-40-Organisations.pdf>),
- *Open Letter: Serious concerns about the EU Commission proposal on New Genomic Techniques* z 19.11.2023, podpisany przez ponad 100 naukowców, rozpoznawalnych w

- skali międzynarodowej (<https://newgmo.org/2023/11/19/open-letter-serious-concerns-about-the-eu-commission-proposal-on-new-genomic-techniques/>),
- Francuska Narodowa Agencja Bezpieczeństwa Sanitarnego Żywności, Środowiska i Pracy (ANSES) wykazała brak podstaw naukowych propozycji Komisji Europejskiej wyłączenia roślin NGT spod prawa o GMO (<https://gmwatch.org/en/106-news/latestnews/20353> i www.anses.fr/system/files/BIOT2023AUTO0189.pdf),
 - *Nowe GMO (NGT) - NSZZ RI Solidarność wzywa Siekierskiego do sprzeciwu!* z 13 lutego 2025 (<https://www.ppr.pl/wiadomosci/nowe-gmo-ngt-nszz-ri-solidarnosc-wzywa-siekierskiego-do-sprzeciwu>)
 - *Wspólne oświadczenie przeciw deregulacji nowych GMO* (Greenpeace, Via Campesina i ponad 200 innych organizacji, w większości rolniczych) z 11 lutego 2025 (www.greenpeace.org/static/planet4-eu-unit-stateless/2025/02/7609dcca-joint-statement-new-gmos.pdf),
 - <https://doprawdy.info/2025/02/dlaczego-rosliny-ngt-nowe-gmo-stanowia-olbrzymie-zagrozenie/>
 - <https://doprawdy.info/2025/03/fakty-o-nowych-technikach-genomowych-ngt-i-nowych-gmo/>

A więc jeszcze raz podkreślam:

Jeśli przyjdzie Panu na myśl lub jakiś doradca zasugeruje, że to są problemy, którymi powinny się zająć władze państwa, to

- a) ma Pan rację, tyle że, władze państwa w tym przypadku wydają się działać w interesie międzynarodowych korporacji, zamiast w interesie swoich obywateli,
- b) dla mieszkańców Pana województwa, obywateli, dla których dobra winien Pan działać, sprawy zdrowia i bezpieczeństwa żywności są jednymi z najważniejszych i w końcu się o te sprawy upomną.

Taka deklaracja WOLI Pana Marszałka, o jaką wnioskuję, będzie wyraźnym sygnałem poparcia dla zdrowia wyborców i dobrego rolnictwa Polski, oraz **jasną informacją dla władz krajowych i europosłów**, jakie decyzje powinni podjąć w sprawie roślin NGT, czyli nowych GMO.

Proszę również o deklarację woli/uchwałę, że terytorium województwa jest „STREFĄ WOLNĄ OD roślin NGT”, podobnie jak dawniej samorządy wprowadziły STREFĘ WOLNĄ OD GMO.

To właśnie pod naciskiem władz samorządów terytorialnych i uchwał wszystkich 16. Sejmików Województw, ustanawiających terytoria poszczególnych województw wolne od upraw GMO, przygotowano i uchwalono w 2006 roku ustawę o GMO, chroniącą polskie rolnictwo i polskich konsumentów przed uprawami GMO w Polsce.

Ale ta ustawa nie uchroni nas przed nowymi GMO – roślinami NGT - dlatego konieczne są działania opisane powyżej.

Smutnym potwierdzeniem obaw i doświadczeń naukowców, dotyczących roślin NGT (organizmów NGT) niech będzie niedawne **wyznanie uczonej, która odkryła CRISPR (główną podstawę NGT), laureatki nagrody Nobla, Jennifer Doudny:**

„CRISPR zwrócił nam w rzeczywistości uwagę na to, jak mało rozumiemy nasz genom i genomy innych organizmów”.

(<https://doprawdy.info/2023/10/specjalisci-inzynierii-genetycznej-o-sobie-i-o-gmo-2/>)

Nie możemy się godzić na to, abyśmy my, nasze dzieci i wnuki byli królikami doświadczalnymi.

Wierzę, że Pan się zgadza z takim stanowiskiem zdecydowanej większości wyborców i pilnie podejmie odpowiednie działania.

Oczekuję odpowiedzi w tej sprawie.

Oświadczenie: Przy publikacji mojego listu-petycji na stronie Urzędu Marszałkowskiego zgadzam się na ujawnienie moich danych osobowych i e-maila, ale bez adresu.

Z poważaniem.

Dr Jacek J. Nowak, emerytowany profesor Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie

e-mail: jn88@interia.pl
